

Iedereen Gorilla _ co-creatie_voor steden op mensenmaat _Pamflet

De stad ontwikkelt zich vanuit een diversiteit aan stromen, mensen en relaties daartussen. Het resultaat van dit complexe fenomeen is een moeilijk te vatten veelheid aan toevalligheid, veranderlijkheid en onvoorspelbaarheid.

En toch bestaat de illusie dat de stad -en de mens- maakbaar zijn volgens voorspelbare vaste patronen. Het ambigue karakter van de ruimte in het stedelijk weefsel wordt al te vaak eenzijdig ingevuld, als een dwingende herhalingsoefening zonder marge voor creativiteit en anders-zijn. Typerende voorbeelden zijn de stoep als voetpad of de straat als rijweg.

Binnen deze dwingende conventie is er geen plaats voor herinterpretatie. Ruimtelijke planning probeert de onvoorspelbaarheid en veranderlijkheid van stedelijke ruimte tegen te gaan met behulp van regels, verordeningen en wetten. Het gaat daarbij stevast om het 'algemeen belang', terwijl vernieuwers op hun honger blijven zitten.

Guerrilla urbanisme brengt de huis-tuin-keukenstedenbouw terug naar de burger. Het gaat de uitdaging aan om in de praktijk te 'co-creëren', waardoor een marge ontstaat voor anders denken en herinterpretatie. Het vormt de stedelijke ruimte om van plek tot plaats. In die breuk tussen vorm en functie, gebruik en regels, staat de notie 'burgerlijke subsidiariteit' voorop. Deze term benadrukt het feit dat burgers vaak beter weten hoe de ruimte rondom hen functioneert. Zij zijn dan ook het best geschikt om die ruimte mee vorm te geven. Gorilla's geven de straat terug aan de burger en brengen de burger terug op straat.

Betekent co-creatie het einde van de ruimtelijke planning? Guerrilla-stedenbouwkundigen zijn van oordeel dat hun aanpak juist ruimte schept voor vernieuwende samenwerkingen en ideeën. Ze gaan -vroeg of laat- de samenwerking aan met de overheid en halen hun legitimiteit uit de (her)-collectivering van de stad.

Co-creatie gaat over oneigenlijk gebruik van de ruimte, over heruitvinden van plaats en over herdenken van bestaande conventies. Gorilla werkt noch bottom-up, noch top-down, maar binnen een creatieve tussenruimte waarbij gedeelde verantwoordelijkheid belangrijk is. Co-creatie gaat daarbij het democratische debat nooit uit de weg en denkt telkens opnieuw kritische succesfactoren uit voor het experimenteren in de ruimte. Zo bouwt de burger mee aan steden op mensenmaat.

Guerrilla urbanism_co-creation_spaces for people _ Pamphlet

The city is constantly evolving as a diversity of streams, people and relations in between. The result of such a complex phenomenon is a multiplicity of contingent spheres, unpredictable and difficult to grasp.

Still, the illusion remains that the city – and its citizens – can be planned according to defined patterns. The ambiguous character of urban spaces is hereby stuck in a conventional monoculture, stripped of creativity and otherness. The most typical examples are the pavement as a sidewalk or the street as a road.

Within this compelling convention, there is no room for interpretation. Spatial planning often tries to control the flux of unpredictability by making laws and regulations. The main goal is ‘public interest’, making it impossible for free thinkers to move and (re)act in time and space.

Guerrilla urbanism brings the backyard-urbanism back to the citizens of future cities. Its challenge is to co-create, crafting a margin to rethink and reclaim the streets. The streets are once again free for interpretation and ‘otherness’, and it transforms a space to a place. In this fraction between planned form and used function, the notion of ‘civilian subsidiarity’ is central. This is based on the idea that citizens often know best how the space around them functions. Therefore, they are sometimes best suited to rethink spaces.

And even though this guerrilla co-creation could mean the bankruptcy of urban planning, guerrilla-urbanites agree that their way-of-life could benefit local governments. It creates space for collaborations and new ideas. The guerrilla-urbanites (eventually) coproduce space with the government, gaining legitimacy from their collective approach.

So, co-creation is also the improper use of spaces, the reinvention of place and the rethinking of conventions. Guerrilla is bottom-up nor top-down, but a creative space in between citizens and government with a clear demarcation for responsibility. It never fails to start a democratic debate, and constantly rethinks critical success factors for experimenting with public space. This is how citizens co-create interpretation and cities for people.